

משילות

בית המושלים

לפי דעתי, רצוי לשקול הקמת "בית המושלים", שיורכב מכל ראשי המועצות המקומיות וראשי הערים.

יושב הראש של בית המושלים לעולם יבחר בידי חבריו בין ראשי המועצות הסמוכות לגבול – מעולם לא בין ראשי הערים במרכז הארץ. יושב הראש יכהן בתפקידו למשך שנה אחת בלבד. יו"ר בית המושלים לא יוכל לכהן כהונות רציפות – אלא רק כעבור שלוש שנים מכהונתו הקודמת בתפקיד זה.

בית המושלים יתכנס פעמיים בחודש, לפחות למשך יומיים כל פעם, בבניין יחודי בירושלים, בירת מדינתנו.

שלושה תפקידים לבית המושלים:

* לדון בכל החוקים הכלכליים אחרי אישורם בכנסת ישראל ולאשררם (או לדחותם). במקרה זה, החוק הדחוי יחזור לדיון בממשלה ואין איום של פיזור הכנסת). כוונתי אינה להשלכות הכלכליות של חוקים שעיקרם נושא אחר, אלא רק לחוק התקציב, לחוק ההסדרים וכיוצא באלה.

* לערוך שימועים לכל השופטים והדיינים המחוזיים ולשופטים העליונים – מכל הערכאות. בסמכות בית המושלים לפסול שופטים או מועמדים בתום השימוע. השימועים יעסקו בהוכחות רמות האחריות האישית, המוסרית והקבוצתית של כל שופט כאמור, וכן ברמת חוש הדצק שלהם (על ידי עמידה במבחן "צדק" של ד"ר ברוך או מבחן דומה, עליו יסכימו כל ראשי מחלקות הפסיכולוגיה באוניברסיטאות בארץ).

* לערוך שימועים לפני המינוי כל ראשי האגפים של המשרדים הממשלתיים (לא למינויים אישיים או ליועצים לא בשכר) ולכל מנהלי החברות הממשלתיות. השימועים יערכו שוב כל חמש שנים לכל פקיד בדרגת ראש אגף ולכל מנהלי החברות הממשלתיות. גם שימועים אלה יעסקו בהוכחות האחריות האישית, במוסר האישית והקבוצתית של הפקידים או המועמדים וברמת נאמנותם.

חוק "בית המושלים" יחקק בממשלה, יובא לאישור הכנסת ורק אז יאושר במשאל-עם כחוק יסוד על מנת להראות הסכמת כלל אזרחי ישראל.

בוחרים רשימה

שיטת הבחירות לכנסת מבוססת היום על רשימות מפלגתיות. אולם, רוב הבוחרים אינם בהכרח רוצים את כל המועמדים הנשרכים אחרי מנהיג הרשימה... אם בכלל מכירים מראש את דעותיהם ואישיותם. והרי לרוב הרשימות מוכתבות והמועמדים לא נבחרו על ידי בוחרים המפלגה.

אם למשל מתברר שמועמד פלוני – במקום "ריאלי" ברשימה, לדוגמא – מרביץ לאשתו או חסר נאמנות, אבל אני רוצה לבחור בראש הרשימה, מה עלי לעשות? או, אם הבוחר מתגורר בגליל אך המועמד שהוא רוצה מתגורר בחבל ארץ אחר, הרי הבוחר מכיר רק את הדמות התקשורתית,

החלקית במקרה הטוב, של המועמד: איך הבוחר יכול לחשוב שהמועמד הזה מייצג אותו ואת רצונותיו נאמנה?

על כן, אני מציע להפסיק את השיטה הבולשביקית של בחירה ברשימה מוכתבת ולעבור לבחירה אישית של מועמד לכנסת על בסיס חלוקת סך האזרחים במאה עשרים. כל אזרח יבחר בין המועמדים רק חמישה עד שבעה אנשים שלדעתו מייצגים את דעותיו והוא סומך על יכולותיהם, יושרם ונאמנותם. מאה ועשרים המועמדים שמקבלים את מרבית קולות האזרחים הבוחרים יהיו חברי כנסת – ולכן נכנה אותם "שרי אלפים".

אפשר גם לבחור על פי חלוקת הארץ למחוזות גיאוגרפיים: נחלק את הארץ ל-120 מחוזות בעלי מספר דומה של בוחרים (בין חמישה לשבעה קלפיות?) ובכל מחוז האזרחים בוחרים את המועמד הנראה להם (ומחליפו, במקרה של מחלה או מוות? אין הדבר מונע מכל מועמד להשתייך למפלגה כלשהי, כמובן - להיפך). מאידך חייבים לעדכן את גבולות המחוזות מדי חמישים שנה, כי האוכלוסיה אינה קבועה באף מקום לאורך זמן. וכבר עכשיו אפשר לכלול ברשימת מחוזות הבחירה את מחוז עיון, מחוז צור, מחוז קצרין, מחוז דרוז, מחוז שומרון, מחוז דותן, מחוז הגלעד, מחוז יהודה, מחוז עזה ועל זה הדרך; כי מדינתנו אמנם מגוונת, אך היא אחת.

קביעות

לכל הפקידים ובעלי התפקידים הממלכתיים – כולל במערכות המשפט, הביטחון או החינוך - תינתן קביעות בדיוק כפי שהיא ניתנת לעצמאים: אין קביעות כלל. העובדים קשה ונכון יקודמו (או לא), האחרים יעבדו במגזר הפרטי, למשל בעזרה בפרדסים או בעזרה לנוזקים.

גם השכר אינו משתנה לפי הגיל של המועסק, אלא רק לפי התפקיד וההצלחה בו.

אין לסבול הסתדרות של פקידי הממשלה: פקידי הממשלה הם הזרוע הביצועי של הנבחרים על ידי העם ואילו נוהג ההסתדרות הוא בעיקר לבלום ולמנוע כל שינוי ולפעמים להיטיב עם מי שהיא אמורה ליצג – כלומר, לסחוט תנאים מועדפים מהנציגים הנבחרים של העם: אין הבדל מהותי בין זה לבין סחיטה באיומים וחבלה. הסתדרות עובדים במפעל רצויה, נסבלת לפחות; לא כן בכל הקשור לממשלה או למדינה.

אגב כך, כל פקיד ממשלתי הפועל למסמוס ביצוע החלטת הממשלה או הכנסת, פועל למעשה נגד עמו – ללא חשיבות במניעיו. אין לו מקום במנגנון הממשלתי או הממלכתי. אין לסבול החלטה של שר ואז לשמוע מפקיד "על גופתי המתה" או "טיפול" מהסוג של העברת ערמות הניירות מצד שמאל של המכתבה לצד ימין למשך שבועות, חודשים ושנים¹.

גיוס בעלי תפקיד

כלל ראשוני: אין בעל תפקיד ממלכתי או ממשלתי שאינו אזרח כמוסבר במאמר "הבהרת מושג האזרחות".

¹ בכנס מבקרי מערכות, שמעתי במו אוזני משפט זה מפי הממונה על הכנסות המדינה, בקשר למדיניות שר האוצר שכיחן אז. המדהים היה, שהוא נשאר בתפקידו!

לפי ההלכה, אין ממנים רב שאינו נשוי, ללא חשיבות בידע שלו או ביחוסו - וכך נכון. כך נכון גם לגבי כל שופט ודיין.

באותה צורה בדיוק, אין ממנים פרקליט שלא שימש קודם סנגור ציבורי במשך שלוש שנים לפחות. גם אין ממנים שופט שלא שימש קודם לפחות חמש שנים כסנגור, ציבורי או לא.

אין ממנים פקיד או בעל תפקיד אחר במנגנון הממשלתי – כולל בחברות הממשלתיות או כל ארגון סמוך לממשלה – אלא בהגיעו לגיל 30 לפחות (למעט מורים וקצינים בצה"ל).

לא מרשים או ממנים גנות (או גן, כמובן) שלא למדה בהצלחה בסמינר יעודי. לא ממנים מורה שאינו בעל תואר אקדמי במקצוע הוראתו: לפחות תואר ראשון למורה בבית ספר יסודי; לפחות תואר שני בבית ספר תיכון; לפחות בעל דוקטורט באוניברסיטה או במכללה. לעניין זה, תואר דוקטורט מחו"ל אינו נחשב, אלא אם התיזה של המועמד מתורגמת לעברית ונערכים לגביה דיון והערכה גם במוסד אקדמי ישראלי.

אין ממנים מחנך כיתה אלא אחרי חמש שנים כמורה למקצוע כלשהו.

אין ממנים מפקח להוראת מקצוע כלשהו או מנהל מוסד חינוכי, אלא אחרי עשר שנים הוראה בפועל.

מי שכתב ספר הוראה לא יוכל לשמש מפקח לאותו מקצוע.

כתבתי במקום אחר אך חשוב לחזור על הדברים: בית ספר, בית משפט או יחידה ביטחונית אינם זירה לפוליטיקה או להטפה מפלגתית או דתית²; אפילו לא בשיעורי אזרחות, בשיעורי מור"ק או בנימוקים לפסק דין.

המוסדות הלאומיים

איני מבין עוד את הצורך הסוכנות היהודית, בוודאי לאור הכמות המזערית של העולים דרכה. הסוכנות היתה רעיון מוצלח לפני יסוד המדינה, אולי אפילו עד למלחמת ששת הימים. היום כמות המועסקים והשליחים של הסוכנות עולה על כמות העולים שהיא מצליחה להביא. אפילו אם המדינה תשכיל להתכונן לעליה ההמונית שתתרחש כנראה בעקבות הפוגרומים שעומדים להתרחש במקומות רבים בעולם, משרד עליה והקליטה אמור לטפל בה.

גם לא ברור כלל היום למה הקרן הקיימת לישראל לא הפך לאגף במשרד האנרגיה והתשתיות: סלילת כבישים, יסוד ישובים ונטיעת עצים הם בוודאי בין תפקידי משרד זה. למה כפילות?

משוב או שאלות למשאל-עם לא רשמי הקשורים לנושאים של משילות

אם דברי נראים לך, וגם אם לא, כאזרח (או אזרחית) וריבון במדינתך שברצונך להשפיע, טוב לענות לשאלון משאל-העם הלא רשמי להלן. נא להעתיק את השאלות לקובץ word קטן, למחוק את התשובות המיותרות ובכך לסמן את תשובתך האישית ולשלוח לכתובת הדוא"ל kirtsonenu@walla.co.il לשם חישוב סטטיסטי בראש חודש, אשר ישלח למרכז מחקר ומידע של כנסת ישראל במטרה לאפשר גישה אליו לכלל.

² גם חילוניות היא דת.

השאלות מבקשות להתייחס למדינת ישראל של חלומותיך ותקוותיך, ממש **לא** של אילוצים או של מציאות! רצוי לענות לפי רצונך לתיקון העתיד, ללא התחשבות בעמדה מפלגתית או דתית, או בהשפעת כלי תקשורת או כל מי שמנסים להשפיע עליך.

שאלון משאל-עם 37

37-01	במדינה דמוקרטית בה כל האזרחים שווים, האם נכון לאחוז ב"חזקת התקינות" לבעלי תפקיד ממלכתי ?	כן	לא	דלג
37-02	האם נכון לבטל קביעות בתפקיד לכל בעלי אחריות על אחרים ?	כן	לא	דלג
37-03	האם מיסוד "בית המושלים" נכון בעיניך ?	כן	לא	דלג
37-04	האם נכון לקבוע שפרקליט ימונה רק אחרי שנים כסנגור ?	כן	לא	דלג
37-05	האם נכון לקבוע למנות פרקליט צבאי רק בעל תפקיד מפקד פלוגה קרבי (או מעלה) ולימודי משפט מתאימים ?	כן	לא	דלג
37-06	בהינתן משרד העליה והקליטה, האם קיים עוד צורך בסוכנות היהודית ?	כן	לא	דלג
37-07	בהינתן משרד התשתיות הלאומיות, האם קיים עוד צורך בקרן הקיימת לישראל ?	כן	לא	דלג
37-08	האם רק אזרח (להבדיל מתושב) יכול להתמנות לתפקיד ממלכתי / ממשלתי ?	כן	לא	דלג
37-09	האם בעל תפקיד, שהתברר כי שיקר, מפוטר מתפקידו וכל זכויותיו בטלות ?	כן	לא	דלג
37-10	האם נכון לבחור לכנסת "שרי אלפים" במקום לבחור רשימה ?	כן	לא	דלג
37-11	האם נכון לבחור חבר כנסת על פי חלוקה גיאוגרפית ?	כן	לא	דלג
37-12	האם נכון להעניק הנחה בארנונה על פי הניקיון של הרחוב ?	כן	לא	דלג